

OBSAH

Předmluva	8	
1	TEORETICKO-METODOLOGICKÁ VÝCHODISKA SOCIÁLNĚ PSYCHOLOGICKÉHO VÝZKUMU A DIAGNOSTIKY	9
1.1	Vztah teorie, metodologie a metod v sociální psychologii	9
1.2	Metody a postup sociálně psychologického výzkumu	16
1.3	Výzkum, diagnostika a prognostika v sociální psychologii	26
	Literatura k 1. kapitole	29
2	POZOROVÁNÍ V SOCIÁLNÍ PSYCHOLOGII	30
2.1	Definice pozorování. Význam metody pozorování v sociálně psychologickém výzkumu	30
2.2	Dva hlavní způsoby pozorování užívané v sociálně psychologickém výzkumu	34
2.2.1	Nestrukturované pozorování	36
2.2.2	Strukturované pozorování	38
2.3	Způsoby registrace užívané při pozorování	52
2.3.1	Registrace výsledků pozorování	52
2.3.2	Registrace pozorovaného chování pomocí přístrojů	55
2.4	Vliv pozorovatele na pozorované chování	58
2.5	Spolehlivost pozorování	61
	Literatura k 2. kapitole	63
3	EXPERIMENTÁLNÍ METODA	64
3.1	Experiment v sociální psychologii	64
3.1.1	Teorie, model a experiment	64
3.1.2	Experiment a kauzalita	66
3.1.3	Operacionalizace	67
3.1.4	Vědecký problém a hypotéza	68
3.1.5	Pořizování výběrů	70
3.2	Experimentální proměnné	73
3.2.1	Typy proměnných	73
3.2.2	Nežádoucí proměnné a jejich kontrola	74
3.2.3	Experimentátor a subjekt jako nežádoucí proměnné	78
3.3	Druhy experimentů	80
3.3.1	Klasifikace experimentů	80
3.3.2	Laboratorní experiment	81
3.3.3	Experiment ex post facto	85
3.3.4	Vnitřní a vnější validita	87
3.3.5	Experimentální projekt	89
3.3.6	Experimentální hry	95
	Literatura k 3. kapitole	102
4	ROZHOVOR A DOTAZNÍK	103
4.1	Dotazování jako komunikace a interakce mezi tazatelem a respondentem	103

4.2	Rozhovor	108
4.3	Dotazník	114
	Literatura k 4. kapitole	117
5	ANALÝZA PRODUKTŮ	118
5.1	Analýza dokumentů	118
5.2	Obsahová analýza	122
5.3	Analýza produktů neverbální povahy	126
	Literatura k 5. kapitole	128
6	METODY MĚŘENÍ POSTOJŮ	129
6.1	Obecné problémy škálování a měření postojů	129
6.1.1	Škály, škálování	129
6.1.2	Typologie škál	130
6.1.3	Reliabilita a validita postojových škál	132
6.2	Metody vytváření postojových škál	133
6.2.1	Metoda stejně se jevících intervalů	133
6.2.2	Metoda sumovaných odhadů	137
6.2.3	Škálogramová analýza	140
6.2.4	Metoda vytváření kombinované diskriminační škály	145
6.2.5	Metoda sémantické diferenciacce	148
	Literatura k 6. kapitole	153
7	ZJIŠŤOVÁNÍ SOCIÁLNĚ VÝZNAMNÝCH RYSŮ OSOBNOSTI	154
7.1	Základní otázky	154
7.1.1	Osobnost a sociální rysy	154
7.1.2	Diagnostika v sociální psychologii	156
7.2	Metody zjišťování sociálně významných rysů osobnosti	159
7.2.1	Osobnostní dotazníky	160
7.2.2	Testy sociální interakce	168
7.2.3	Testy určené pro děti a mládež	171
7.2.4	Testy určené pro zjišťování jednotlivých rysů a stavů	177
7.2.5	Testy aplikované v pracovní sféře	180
7.3	Závěr	184
	Literatura k 7. kapitole	185
8	METODY VÝZKUMU A DIAGNOSTIKY SKUPIN A KOLEKTIVŮ	186
8.1	Metody založené na pozorování	186
8.1.1	Zúčastněné pozorování	186
8.1.2	Analýza procesu interakce	187
8.2	Metody založené na výpovědi členů skupiny	188
8.2.1	Sociometrický test	189
8.2.2	Způsoby zpracování a analýzy sociometrických dat	194
8.2.3	Autosociometrické metody	207
8.3	Metody zkoumání podstatných znaků kolektivu	209
8.3.1	Metoda zjišťování motivačního jádra výběru	210
8.3.2	Metoda zjišťování kolektivistického sebeurčení osobnosti	211
8.3.3	Metoda určení stupně hodnotově orientační jednoty skupiny	213
	Literatura k 8. kapitole	214

9	VÝZKUM SOCIÁLNĚ PSYCHOLOGICKÝCH JEVŮ V REÁLNÝCH PODMÍNKÁCH -----	215
9.1	Kritická analýza současného stavu -----	215
9.2	Pokusy o řešení -----	217
9.3	Sociálně psychologické výzkumy prováděné mimo laboratoř -----	219
9.3.1	Klasifikace výzkumů -----	219
9.3.2	Metodologické otázky -----	222
9.3.3	Oblasti výzkumu -----	224
9.3.4	Úmyslné zásahy do reálných situací. Využití poznatků pro praxi -----	225
9.4	Etické problémy -----	226
9.5	Závěr -----	230
	Literatura k 9. kapitole -----	231
10	KOMPLEXNÍ PŘÍSTUP V SOCIÁLNĚ PSYCHOLOGICKÉM VÝZKUMU A DIAGNOSTICE -----	232
10.1	Pojetí komplexnosti v sociálně psychologické metodologii -----	232
10.2	Modelování, systémová analýza a genetikohistorická metoda -----	234
10.3	Hodnotová orientace sociálně psychologického výzkumu a diagnostiky -----	237
	Literatura k 10. kapitole -----	238
	Literatura -----	239
	Výkladový slovníček -----	247
	Jmenný rejstřík -----	250
	Věcný rejstřík -----	253